

2022 METAI

KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ IŠVENGIAMO MIRTINGUMO SITUACIJOS ANALIZĖ

INFORMACIJĄ PARENGĖ

MONIKA STEPONKIENĖ

KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO VISUOMENĖS SVEIKATOS SPECIALISTĖ

Turiny

ĮVADAS	1
IŠVENGIAMO MIRTINGUMO LIGŲ SĄRAŠAS	3
IŠVENGIAMO MIRTINGUMO ANALIZĖ.....	11
ŠALTINIAI.....	18
1 priedas	19

IVADAS

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 66 patvirtinta 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programa (toliau – Plėtros programa). Plėtros programa skirta 2022–2030 metų nacionalinio pažangos plano (toliau – NPP) 2.10 uždavinio „Skatinti sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veiklas ir stiprinti psichologinį (emocinį) visuomenės atsparumą“ įgyvendinimui. Sprendžiama problema – aukštas žmonių sergamumas ir mirtingumas nuo ligų, kurių galima išvengti prevencinėmis priemonėmis. Numatyta NPP priemonė 2.10 uždavinio įgyvendinimui: 11-001-02-10-03 (RE) Gerinti kokybiškų visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumą regionuose.

NPP 2.10 pažangos uždavinio vienas iš rodiklių:

2.10.1. Prevencinėmis priemonėmis išvengiama mirtingumas, mirusiųjų skaičius 100 tūkst. gyventojų (2018 m. – 293; 2025 m. – 220; 2030 m. – 160) (5, 9).

Klaipėdos rajono strateginiame plėtros plane iki 2030 m. (toliau – Plėtros planas), patvirtintame Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos 2021 m. gegužės 27 d. sprendimu Nr. T11-170, viena iš sprendžiamų problemų – nepakankamas sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas ir sveikatos netolygumai. Plėtros plano problemos sprendimui numatytas 1.3. Tikslas:

1.3. Didinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir sumažinti sveikatos netolygumus.

Plėtros plano 1.3. Tikslui įgyvendinti nustatyti uždaviniai:

1.3.1. Uždavinys. Padidinti kokybiškų asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą (priemonės:

1.3.1.1. Klaipėdos rajono savivaldybės Gargždų ligoninės strategijos iki 2030 m. parengimas, 1.3.1.2. Gydytojų specialistų teikiamų ambulatorinių paslaugų plėtra, 1.3.1.3. Pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo gerinimas).

1.3.2. Uždavinys. Paskatinti sveiką gyvenimą ir įdiegti jos kultūrą (priemonės: 1.3.2.1. Sveikos gyvenimo įgūdžių bendruomenėse stiprinimas ir visuomenės sveikatos stebėsenos vykdymas, 1.3.2.2. Visuomenės psichikos sveikatos paslaugų prieinamumo bei ankstyvojo savižudybių atpažinimo ir kompleksinės pagalbos plėtra, 1.3.2.3. Jaunimui palankių sveikatos priežiūros paslaugų (JPSPP) plėtra, 1.3.2.4. Sveikos gyvenimo plėtojimas ir mokinių sveikos gyvenimo įgūdžių stiprinimas, 1.3.2.5. Inovatyvių intervencijų lėtinių ligų valdymo klausimais diegimas (4).

Išvengiama mirtingumas – tai mirusiųjų nuo ligų ar būklių, kurių galima išvengti taikant žinomas efektyvias prevencijas ir / ar diagnostikos priemones ir / ar gydymo priemones, dalis procentais nuo visų gyventojų mirčių (1).

Išvengiama mirtingumas – prevencinėmis priemonėmis išvengiama mirtingumas bei mirtingumas nuo pagydomų ligų (2).

Prevencinėmis priemonėmis išvengiama mirtingumas – mirties priežastys, kurių galima išvengti taikant veiksmingas visuomenės sveikatos ir pirminės prevencijos intervencijas (t.y. prieš prasidedant ligoms, traumoms, siekiant sumažinti jų dažnumą) (2).

Mirtingumas nuo pagydomų ligų – mirties priežastys, kurių galima išvengti savalaikėmis ir veiksmingomis sveikatos priežiūros intervencijomis, įskaitant antrinę prevenciją ir gydymą (t.y. prasidėjus ligoms ir siekiant sumažinti mirties atvejus) (2).

Išvengiama liga (būklė) (*angl. preventable*) – liga (būklė), kuri gali būti išvengta dėl visuomenės sveikatos intervencijų (pvz., prevencinės priemonės, nukreiptos į rizikos faktorius, socioekonominę būklę, aplinkos veiksnius ir kt.) (1).

Pagydoma liga (*angl. amenable*) – liga, kuri gali būti išvengta (pagydyta) dėl optimalios sveikatos priežiūros kokybės (1).

Dėl COVID-19 pandemijos buvo gerokai sutrikdytos ligų prevencijos programos, kuriomis siekiama užkirsti kelią širdies bei kraujagyslių ligoms ir išgydomam vėžiui, taip pat planinių specializuotų sveikatos priežiūros paslaugų teikimas, tačiau imta aktyviau teikti psichikos sveikatos priežiūros paslaugas (7).

Remiantis išvengiamo mirtingumo rodiklio struktūra ir dėsniniais, galima kiekybiškai įvertinti pasiektus sveikatos priežiūros tikslus. Remiantis duomenimis apie išvengiamą mirtingumą, galima spręsti apie sveikatos priežiūros sistemos ir sveikatos politikos įtaką gyventojų sveikatai bei numatyti naujas ar tobulinti esamas veiksmų kryptis. Šie duomenys naudingi sveikatos sistemoje dirbantiems specialistams, kuriantiems ir įgyvendinantiems prevencines sveikatos programų priemones bei vykdančioms sveikatos politiką, kadangi išvengiamo mirtingumo rodiklis netiesiogiai parodo sveikatos priežiūros sistemos efektyvumą ir kokybę (1).

Analizės tikslas – pateikti Klaipėdos rajono gyventojų išvengiamo mirtingumo pokyčių situaciją.

IŠVENGIAMO MIRTINGUMO LIGŲ SĄRAŠAS

Pateikiant išvengiamo mirtingumo duomenis, svarbu nurodyti koku išvengiamų ir/ar pagydomų ligų/priežasčių sąrašu buvo naudotasi.

Išvengiamo mirtingumo analizė atlikta vadovaujantis ligų, kurios gali būti pagydomos ir (arba) išvengiamos, sąrašu, sudarytu remiantis kitų šalių (Jungtinės karalystės, Kanados) patirtimi. Šis sąrašas naudojamas pateikiant išvengiamo mirtingumo rodiklį (proc., mirčių skaičius) Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinėje sistemoje, rengiant Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitas.

Svarbu atkreipti dėmesį kokios ligos/priežastys yra įtrauktos į sąrašą pagal TLK-10-AM kodus, bei kokią gyventojų amžiaus grupę apima kiekvienas TLK-10-AM kodas.

Ligų, kurios gali būti pagydomos ir (arba) išvengiamos pagal TLK-10-AM kodus, sąrašas, kuris sudarytas remiantis kitų šalių (Jungtinės Karalystės, Kanados) patirtimi:

1. *Infekcinės ir parazitinės ligos* (0-74 m. amžiaus gyventojai: A15-A19, B90, A38-A41, A46, A48.1, B50-B54, G00, G03, J02, L03, B17.1, B18.2; visi gyventojai: B20-B24).
2. *Piktybiniai navikai* (0-44 m. amžiaus gyventojai: C91, C92.0; 0-74 m. amžiaus gyventojai: C00-C14, C15, C16, C18-C21, C22, C33-C34, C43, C45, C50, C53, C67, C73, D10-D36; 0-75 m. amžiaus gyventojai: C81).
3. *Endokrininės, mitybos ir medžiagų apykaitos ligos* (0-49 m. amžiaus gyventojai: E10-E14).
4. *Ligos sukeltos alkoholio, narkotinių ir (ar) psichotropinių medžiagų vartojimo* (0-74 m. amžiaus gyventojai: F10, G31.2, G62.1, I42.6, K29.2, K70, K73, K74 (išskyrus K74.3-K74.5), K86.0, F11-F16, F18-F19)
5. *Nervų sistemos ligos* (0-74 m. amžiaus gyventojai: G40-G41)
6. *Kraujotakos sistemos ligos* (0-74 m. amžiaus gyventojai: I01-I09, I10-I15, I20-I25, I26, I80.1-I80.3, I80.9, I82.9, I60-I69, I71).
7. *Kvėpavimo sistemos ligos* (0-74 m. amžiaus gyventojai: J09-J11, J12-J18, J40-J44, J45-J46).
8. *Virškinimo sistemos ligos* (0-74 m. amžiaus gyventojai: K25-K28, K35-K38, K40-K46, K80-K83, K85, K86.1-K86.9, K91.5).
9. *Lyties ir šlapimo sistemos ligos* (0-74 m. amžiaus gyventojai: N00-N07, N17-N19, N25-N27, N13, N20-N21, N35, N40, N99.1).
10. *Perinatalinio laikotarpio ligos* (0-74 m. amžiaus gyventojai: Q00-Q99; visi gyventojai: P00-P96, A33).
11. *Išorinės mirties priežastys* (visi gyventojai: V00-V99, W00-X59, X60-X84, Y10-Y34, X85-Y09, Y60-Y69, Y83-Y84).

**LIGŲ, KURIOS GALI BŪTI PAGYDOMOS IR (ARBA) IŠVENGIAMOS, SĄRAŠAS, SUDARYTAS
REMIANTIS KITŲ ŠALIŲ (JUNGTINĖS KARALYSTĖS, KANADOS) PATIRTIMI**

Mirties priežastys	TLK-10-AM	Amžius	Pagydomos ligos	Išvengiamos ligos
Infekcinės ir parazitinės ligos				
Tuberkuliozė (su padariniais)	A15-A19, B90	0-74	•	•
Tam tikros bakterinės ir pirmuonių sukeltos infekcijos	A38-A41, A46, A48.1, B50-B54, G00, G03, J02, L03	0-74	•	
Hepatitis C	B17.1, B18.2	0-74	•	•
ŽIV/AIDS	B20-B24	Visi	•	•
Piktybiniai navikai				
Lūpos, burnos ertmės ir ryklės	C00-C14	0-74		•
Stemplės	C15	0-74		•
Skrandžio	C16	0-74		•
Storosios, tiesiosios, riestinės žarnų, išangės ir išangės kanalo	C18-C21	0-74	•	•
Kepenų	C22	0-74		•
Trachėjos, bronchų ir plaučių	C33-C34	0-74		•
Odos melanoma	C43	0-74	•	•
Mezotelioma	C45	0-74		•
Krūtis	C50	0-74	•	•
Gimdos kaklelio	C53	0-74	•	•
Šlapimo pūslės	C67	0-74	•	
Skyd liaukės	C73	0-74	•	
Hodžkino limfoma	C81	0-75	•	
Leukemija	C91, C92.0	0-44	•	
Gerybiniai navikai	D10-D36	0-74	•	
Endokrininės, mitybos ir medžiagų apykaitos ligos				
Cukrinis diabetas	E10-E14	0-49	•	•
Ligos sukeltos alkoholio, narkotinių ir (ar) psichotropinių medžiagų vartojimo				
Ligos, susijusios su alkoholio vartojimu (išskyrus išorines priežastis)	F10, G31.2, G62.1, I42.6, K29.2, K70, K73, K74 (išskyrus K74.3-K74.5), K86.0	0-74		•
Sutrikimai vartojant kitas psichoaktyvias medžiagas	F11-F16, F18-F19	0-74		•
Nervų sistemos ligos				
Epilepsija ir epilepsinė būklė	G40-G41	0-74	•	
Kraujotakos sistemos ligos				
Reumatinės ir kitos širdies vožtuvų ligos	I01-I09	0-74	•	
Hipertenzinės ligos	I10-I15	0-74	•	
Išeminės širdies ligos	I20-I25	0-74		•
Giliųjų venų trombozė su plaučių embolija	I26, I80.1-I80.3, I80.9, I82.9	0-74		•
Cerebrovaskulinės ligos	I60-I69	0-74	•	
Aortos aneurizma ir atsiluoksniajimas	I71	0-74		•
Kvėpavimo sistemos ligos				
Gripas (įskaitant kiaulių gripą)	J09-J11	0-74	•	•
Pneumonija	J12-J18	0-74	•	
Lėtinės obstrukcinės plaučių ligos	J40-J44	0-74		•
Astma	J45-J46	0-74	•	
Virškinimo sistemos ligos				
Skrandžio, dvylikapirštės žarnos ir gastrojejuninės opos	K25-K28	0-74	•	
Kirmėlinės ataugos ligos, išvaržos, tulžies pūslės ir tulžies latakų ligos, ūminis pankreatitas, lėtinis pankreatitas ir kitos kasos ligos	K35-K38, K40-K46, K80-K83, K85, K86.1-K86.9, K91.5	0-74	•	
Lyties ir šlapimo sistemos ligos				
Glomerulų ligos, inkstų nepakankamumas, inkstų atrofija ir sklerozė	N00-N07, N17-N19, N25-N27	0-74	•	
Obstrukcinė uropatija, inkstų ir šlapimo takų akmenligė, priešinės liaukos hiperplazija	N13, N20-N21, N35, N40, N99.1	0-74	•	
Perinatalinio laikotarpio ligos				
Perinatalinio laikotarpio komplikacijos, naujagimio stabilgė	P00-P96, A33	Visi	•	
Įgimtos formavimosi ydos, deformacijos ir chromosomų anomalijos	Q00-Q99	0-74	•	
Išorinės mirties priežastys				
Transporto traumos	V00-V99	Visi		•
Nelaimingi atsitikimai	W00-X59	Visi		•
Savizudybės, įvykis, kai ketinimas nepatikslingas	X60-X84, Y10-Y34	Visi		•
Pasikėsینimai (nužudymai)	X85-Y09	Visi		•
Nelaimingi atsitikimai teikiant chirurginę ar medicininę pagalbą, nenormalios reakcijos ar vėliau įvykusios komplikacijos	Y60-Y69, Y83-Y84	Visi	•	•

Nuo 2021 m. Higienos instituto Mirties atvejų ir jų priežasčių stebėsenos skyrius išvengiama mirtingumą skaičiuoja remdamasis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos bei Europos Sąjungos statistikos tarnybos jungtiniu išvengiamo mirtingumo ligų sąrašu, iki 2020 m. išvengiama mirtingumą skaičiavo remdamiesi Europos Bendrijos darbo grupės, vadovaujamos prof. V. Holando, pasiūlytų ligų, kurios gali būti pagydamos ir (arba) išvengiamos prevencinėmis priemonėmis, sąrašu.

Išvengiamo mirtingumo analizė atlikta taip pat naudojantis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos bei Europos Sąjungos statistikos tarnybos jungtiniu išvengiamo mirtingumo ligų sąrašu. Šis sąrašas naudotas pateikiant standartizuoto mirtingumo rodiklius nuo išvengiamų mirties priežasčių.

Svarbu atkreipti dėmesį kokios ligos/priežastys yra įtrauktos į sąrašą pagal TLK-10-AM kodus, bei kokią gyventojų amžiaus grupę apima kiekvienas TLK-10-AM kodas.

EKONOMINIO BENDRADARBIAVIMO IR PLĖTROS ORGANIZACIJOS BEI EUROPOS SĄJUNGOS STATISTIKOS TARNYBOS JUNGTINIS IŠVENGIAMO MIRTINGUMO LIGŲ SĄRAŠAS

Mirties priežastys	TLK-10- AM	Amžius	Preveninėmis priemonėmis išvengiamos ligos	Pagydomos ligos	Įtraukimo pagrindimas
<i>Infekcinės ir parazitinės ligos</i>					
Žarnyno infekcinės ligos	A00-A09	0-74	•		Dauguma šių ligų gali būti išvengtos per prevencines priemones (pvz. padidinus vandens ir maisto saugumą)
Difterija, stabligė, poliomielitas	A35, A36, A80	0-74	•		Daugumos šių infekcijų gali būti išvengta per vakcinaciją
Kokliušas	A37	0-74	•		Daugumos šių infekcijų gali būti išvengta per vakcinaciją
Meningokokinė infekcija	A39	0-74	•		Daugumos šių infekcijų gali būti išvengta per vakcinaciją
Sepsis, sukeltas <i>Streptococcus pneumoniae</i> , Sepsis, sukeltas <i>Haemophilus influenzae</i>	A40.3, A41.3	0-74	•		Daugumos šių infekcijų gali būti išvengta per vakcinaciją
<i>Haemophilus influenzae</i> sukelta infekcija	A49.2	0-74	•		Daugumos šių infekcijų gali būti išvengta per vakcinaciją
Lytiniu keliu plintančios infekcijos	A50-A60, A63, A64	0-74	•		Šių infekcijų gali būti išvengta prevencinėmis priemonėmis
Vėjaraupiai	B01	0-74	•		Daugumos šių infekcijų gali būti išvengta per vakcinaciją
Tymai	B05	0-74	•		Daugumos šių infekcijų gali būti išvengta per vakcinaciją
Raudonukė	B06	0-74	•		Daugumos šių infekcijų gali būti išvengta per vakcinaciją
Virusinis hepatitas	B15-B19	0-74	•		Ši būklė yra išvengiama prevencinėmis priemonėmis ir nereikės jos gydyti, jei jos bus išvengta
ŽIV/AIDS	B20-B24	0-74	•		Ši būklė yra išvengiama prevencinėmis priemonėmis ir nereikės jos gydyti, jei jos bus išvengta
Maliarija	B50-B54	0-74	•		Ši būklė yra išvengiama prevencinėmis priemonėmis ir nereikės jos gydyti, jei jos bus išvengta
Hemofilinis meningitas, Pneumokokinis meningitas	G00.0, G00.1	0-74	•		Daugumos šių infekcijų gali būti išvengta per vakcinaciją
Tuberkuliozė	A15-A19, B90, J65	0-74	50 %	50 %	Keliose šalyse mirčių nuo tuberkuliozės sumažėjimas buvo pasiektas per geresnę prevenciją (sumažėjusiu sergamumu) ir ankstyvesniu aptikimu bei geresniu gydymu (geresni išgyvenamumo rodikliai)
Skarlatina	A38	0-74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo antibiotikais

**EKONOMINIO BENDRADARBIAVIMO IR PLĖTROS ORGANIZACIJOS BEI EUROPOS SĄJUNGOS
STATISTIKOS TARNYBOS JUNGTINIS IŠVENGIAMO MIRTINGUMO LIGŲ SĄRAŠAS TĘSINYS**

Mirties priežastys	TLK-10- AM	Amžius	Preveninėmis priemonėmis išvengiamos ligos	Pagydomos ligos	Ištraukimo pagrindimas
Sepsis	A40 (išskyrus A40.3), A41 (išskyrus A41.3)	0-74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl geresnės sveikatos priežiūros kokybės, sumažinto nepageidaujamo reiškinio dažnio ir tinkamo gydymo antibiotikais
Celiulitas	A46, L03	0-74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo antibiotikais
Legioneliozė	A48.1	0-74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo antibiotikais
Streptokokų sukelta infekcija	A49.1	0-74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo antibiotikais
Kitas meningitas	G00.2, G00.3, G00.8, G00.9	0-74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo antibiotikais
Meningitas dėl kitų ir nepatikslintų priežasčių	G03	0-74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo antibiotikais
Piktybiniai navikai					
Lūpos, burnos ertmės ir ryklės	C00-C14	0-74	•		Ši būklė daugiausiai gali būti išvengta prevencinėmis priemonėmis (pvz. sumažinus rūkymą)
Stemplės	C15	0-74	•		Ši būklė daugiausiai gali būti išvengta prevencinėmis priemonėmis (pvz. sumažinus rūkymą)
Skrandžio	C16	0-74	•		Ši būklė daugiausiai gali būti išvengta prevencinėmis priemonėmis (pvz. sumažinus rūkymą, alkoholio vartojimą ir pakeitus mitybą)
Kepenų	C22	0-74	•		Ši būklė daugiausiai gali būti išvengta prevencinėmis priemonėmis (pvz. sumažinus rūkymą, alkoholio vartojimą)
Trachėjos, bronchų ir plaučių	C33-C34	0-74	•		Ši būklė daugiausiai gali būti išvengta prevencinėmis priemonėmis (pvz. sumažinus rūkymą)
Odos melanoma	C43	0-74	•		Ši būklė daugiausiai gali būti išvengta prevencinėmis priemonėmis (pvz. sumažinus saulės poveikį)
Mezotelioma	C45	0-74	•		Ši būklė daugiausiai gali būti išvengta prevencinėmis priemonėmis (pvz. sumažinus asbesto poveikį)
Krūtis (tik moterims)	C50	0-74		•	Mirties atvejų skaičius buvo sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir gydymo. 5 metų išgyvenamumas nustačius vėžį yra pakankamai aukštas ir didėjantis
Gimdos kaklelio	C53	0-74	50 %	50 %	Gali būti užkirstas kelias atlikus vakcinaciją, taip pat atliekant atrankos tyrimus galima rasti priešvėžinius pakitimus, kurie gali būti gydomi siekiant išvengti vėžio. 5 metų išgyvenamumas nustačius vėžį yra pakankamai aukštas ir didėjantis
Storosios žarnos	C18-C21	0-74		•	Mirties atvejų skaičius buvo sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir gydymo. 5 metų išgyvenamumas nustačius vėžį yra pakankamai aukštas ir didėjantis
Šlapimo pūslės	C67	0-74	•		Ši būklė daugiausiai gali būti išvengta prevencinėmis priemonėmis (pvz. sumažinus rūkymą)
Gimdos	C54, C55	0-74		•	Mirties atvejų skaičius buvo sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir gydymo. 5 metų išgyvenamumas nustačius vėžį yra pakankamai aukštas ir didėjantis

**EKONOMINIO BENDRADARBIAVIMO IR PLĖTROS ORGANIZACIJOS BEI EUROPOS SĄJUNGOS
STATISTIKOS TARNYBOS JUNGTINIS IŠVENGIAMO MIRTINGUMO LIGŲ SĄRAŠAS TĘSINYS**

Mirties priežastys	TLK-10- AM	Amžius	Preveninėmis priemonėmis išvengiamos ligos	Pagydomos ligos	Ištraukimo pagrindimas
Sėklidės	C62	0-74		•	Mirties atvejų skaičius buvo sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir gydymo. 5 metų išgyvenamumas nustatčius vėžį yra pakankamai aukštas ir didėjantis
Skyd liaukės	C73	0-74		•	Mirties atvejų skaičius buvo sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Hodžkino limfoma	C81	0-74		•	Mirties atvejų skaičius buvo sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Limfoidinė leukemija	C91.0, C91.1	0-74		•	Mirties atvejų skaičius buvo sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Gerybiniai navikai	D10-D36	0-74		•	Mirties atvejų skaičius buvo sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Endokrininės, mitybos ir medžiagų apykaitos ligos					
Mitybinės anemijos	D50-D53	0-74	•		Ši būklė daugiausiai gali būti išvengta prevencinėmis priemonėmis (pvz. pakeitus mitybą)
Cukrinis diabetas	E10-E14	0-74	50 %	50 %	1 tipo cukrinis diabetas nėra išvengiamas prevencinėmis priemonėmis, bet tinkamas gydymas gali sumažinti mirtinumą. 2 tipo cukrinis diabetas daugiausiai yra išvengiamas prevencinėmis priemonėmis (pvz. pakeitus mitybą), tačiau tinkamas gydymas taip pat gali sumažinti mirtinumą
Skyd liaukės funkcijos sutrikimai	E00-E07	0-74		•	Mirties atvejų skaičius gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Antinksčių sutrikimai	E24-E25 (išskyrus E24.4), E27	0-74		•	Mirties atvejų skaičius gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Nervų sistemos ligos					
Epilepsija	G40-G41	0-74		•	Mirties atvejų skaičius gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Kraujotakos sistemos ligos					
Hipertenzinės ligos	I10-I13, I15	0-74	50 %	50 %	Ši būklė yra tiek išvengiama prevencinėmis priemonėmis (pvz. sumažinus rūkymą, pakeitus mitybą ir padidinus fizinį aktyvumą), tiek gydoma
Išeminės širdies ligos	I20-I25	0-74	50 %	50 %	Keliose šalyse per pastaruosius dešimtmečius mirčių nuo IŠL sumažėjimas buvo pasiektas pasitelkiant geresnę prevenciją (sumažėjo sergamumas) bei ankstesnio aptikimo ir geresnio gydymo dėka (didesni išgyvenamumo rodikliai)
Venų tromboembolija	I26, I80, I82.9	0-74		• *	Dauguma venų trombozių atsiranda kaip hospitalizacijos pasekmė. Šios būklės yra gydomos, kadangi yra susijusios su priežiūros kokybe, kurią gauna žmonės
Cerebrovaskulinės ligos	I60-I69	0-74	50 %	50 %	Keliose šalyse per pastaruosius dešimtmečius mirčių nuo cerebrovaskulinių ligų sumažėjimas buvo pasiektas pasitelkiant geresnę prevenciją (sumažėjo sergamumas) bei ankstesnio aptikimo ir geresnio gydymo dėka (didesni išgyvenamumo rodikliai)
Aortos aneurizma ir atsisluoksniavimas	I71	0-74	50 %	50 %	Ši būklė yra tiek išvengiama prevencinėmis priemonėmis (rizikos faktoriai panašūs kaip išeminės širdies ligos), tiek gydoma
Reumatinės ir kitos širdies ligos	I00-I09	0-74		•	Mirties atvejų skaičius gali būti sumažintas dėl tinkamo gydymo
Kita aterosklerozė	I70, I73.9	0-74	50 %	50 %	Ši būklė yra tiek išvengiama prevencinėmis priemonėmis (pvz. pakeitus mitybą), tiek gydoma

**EKONOMINIO BENDRADARBIAVIMO IR PLĖTROS ORGANIZACIJOS BEI EUROPOS SĄJUNGOS
STATISTIKOS TARNYBOS JUNGTINIS IŠVENGIAMO MIRTINGUMO LIGŲ SĄRAŠAS TĘSINYS**

Mirties priežastys	TLK-10- AM	Amžius	Preveninėmis priemonėmis išvengiamos ligos	Pagydomos ligos	Ištraukimo pagrindimas
<i>Kvėpavimo sistemos ligos</i>					
Gripas	J09 -J11	0 -74	•		Dauguma mirčių galima išvengti prevencinėmis priemonėmis (pvz. vakcinacija)
Pneumonija dėl Streptococcus pneumoniae ar Haemophilus influenza	J13 -J14	0 -74	•		Daugumos šių infekcijų gali būti išvengta per vakcinaciją
Lėtinės obstrukcinės plaučių ligos	J40 -J44	0 -74	•		Ši būklė daugiausiai gali būti išvengta prevencinėmis priemonėmis (pvz. sumažinus rūkymą)
Išorinių veiksnių sukeltos plaučių ligos	J60-J64, J66-J70, J82, J92	0 -74	•		Ši būklė daugiausiai gali būti išvengta prevencinėmis priemonėmis (pvz. sumažinus cheminį, dujų ir kitų veiksnių poveikį)
Viršutinių kvėpavimo takų infekcijos	J00-J06, J30-J39	0 -74		•	Mirties atvejų skaičius gali būti sumažintas dėl tinkamo gydymo
Pneumonija, neklasifikuojama kitur ar kai sukėlėjas nenustatytas	J12, J15, J16-J18	0 -74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo antibiotikais
Ūmios apatinių kvėpavimo takų infekcijos	J20-J22	0 -74		•	Mirties atvejų skaičius gali būti sumažintas dėl tinkamo gydymo
Astma ir bronchektazės	J45 -J47	0 -74		•	Mirties atvejų skaičius gali būti sumažintas dėl tinkamo gydymo (pvz. vaistai)
Suaugusiųjų respiracinis sindromas	J80	0 -74		•	Mirties atvejų skaičius gali būti sumažintas dėl tinkamo gydymo
Plaučių edema	J81	0 -74		•	Mirties atvejų skaičius gali būti sumažintas dėl tinkamo gydymo
Pūlingos ir nekrozinės apatinių kvėpavimo takų būklės	J85, J86	0 -74		•	Mirties atvejų skaičius gali būti sumažintas dėl tinkamo gydymo
Kitos pleuros ligos	J90, J93, J94	0 -74		•	Mirties atvejų skaičius gali būti sumažintas dėl tinkamo gydymo
<i>Virškinimo sistemos ligos</i>					
Skrandžio, dvylikapirštės žarnos ir gastrojejuninės opos	K25-K28	0 -74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Kirmėlinės ataugos ligos	K35-K38	0 -74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Išvaržos	K40-K46	0 -74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Tulžies pūslės akmenligė ir cholecistitas	K80-K81	0 -74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Kitos tulžies pūslės ir lataų ligos	K82-K83	0 -74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Ūminis pankreatitas	K85.0, K85.1, K85.3, K85.8, K85.9	0 -74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Kitos kasos ligos	K86.1, K86.2, K86.3, K86.8, K86.9	0 -74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
<i>Lyties ir šlapimo sistemos ligos</i>					
Glomerulų ligos	N00-N07	0 -74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Obstrukcinė uropatija, inkstų ir šlapimo takų akmenligė, šlaplės striktūra	N13, N20-N21, N35	0 -74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Inkstų nepakankamumas	N17- N19	0 -74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Inksto dieglis	N23	0 -74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Pakitimai dėl sutrikusios inkstų kanalėlių funkcijos	N25	0 -74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Nepatikslintos kilmės inksto sumažėjimas, mažas inkstas dėl nežinomos priežasties	N26- N27	0 -74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo

**EKONOMINIO BENDRADARBIAVIMO IR PLĖTROS ORGANIZACIJOS BEI EUROPOS SĄJUNGOS
STATISTIKOS TARNYBOS JUNGTINIS IŠVENGIAMO MIRTINGUMO LIGŲ SĄRAŠAS TĘSINYS**

Mirties priežastys	TLK-10-AM	Amžius	Preveninėmis priemonėmis išvengiamos ligos	Pagydomos ligos	Ištraukimo pagrindimas
Urogenitalinės sistemos uždegiminės ligos	N34.1, N70-N73, N75.0, N75.1, N76.4, N76.6	0 -74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Priešinės liaukos hiperplazija	N40	0 -74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Perinatalinio laikotarpio ligos					
Naujagimių stabilgė	A33	0-74	•		Daugumos šių infekcijų gali būti išvengta per vakcinaciją
Akušerinė stabilgė	A34	0-74	•		Daugumos šių infekcijų gali būti išvengta per vakcinaciją
Nėštumas, gimdymas ir laikotarpis po gimdymo	O00-O99	0-74		•	Daugeliu atveju yra efektyvus gydymas, galintis padėti išvengti motinų mirčių
Tam tikros perinatalinio laikotarpio būklės	P00-P96	0-74		•	Mirtingumo rodiklis gali būti sumažintas dėl ankstyvo aptikimo ir tinkamo gydymo
Tam tikri apsigimimai (nervinio vamzdelio defektai)	Q00,	0 -74	•		Šių būklių galima išvengti prevencinėmis priemonėmis (pagerinta motinų mityba, pvz. folio rūgšties vartojimas)
Igimtos kraujo apytakos sistemos formavimosi ydos	Q20-Q28	0 -74		•	Šios būklės gali būti gydomos chirurginėmis operacijomis
Medicinos ir chirurginės pagalbos komplikacijos					
Vaistai ir biologinės medžiagos, kurios paskirtos gydymui, sukėlė nepageidaujamą poveikį	Y40-Y59	0-74		• *	Šios būklės yra gydomos geresniu vaistų išrašymu ir vartojimo taisyklingumu
Nelaimingi atsitikimai ligoniams, kuriems teikiama chirurginė ir medicinos pagalba	Y60-Y69, Y83-Y84	0-74		• *	Šios būklės gydomos pacientams suteikiant geresnę sveikatos priežiūros kokybę
Medicininiai aparatai, kurių panaudojimas diagnostikai ir gydymui susijęs su nelaimingais atsitikimais	Y70-Y82	0-74		• *	Šios būklės gydomos pacientams suteikiant geresnę sveikatos priežiūros kokybę
Išorinės mirties priežastys					
Transporto traumos	V01 -V99	0-74	•		Mirtys gali būti išvengtos tinkamomis visuomenės sveikatos intervencijomis (pvz. kelių saugumo priemonės)
Nelaimingi atsitikimai	W00-X39, X46-X59	0-74	•		Mirtys gali būti išvengtos tinkamomis visuomenės sveikatos intervencijomis (pvz. susižalojimų prevencijos kampanijomis)
Savižudybės	X66 -X84	0-74	•		Mirtys gali būti išvengtos tinkamomis visuomenės sveikatos intervencijomis (pvz. savižudybių prevencijos kampanijomis)
Įvykiai, kai ketinimas nepatikslingas	Y16 -Y34	0-74	•		Mirtys gali būti išvengtos tinkamomis visuomenės sveikatos intervencijomis (pvz. žalos prevencijos kampanijomis)
Pasikėsینimai (nužudymai)	X86-Y09	0-74	•		Mirtys gali būti išvengtos tinkamomis visuomenės sveikatos intervencijomis
Ligos sukeltos alkoholio, narkotinių ir (ar) psichotropinių medžiagų vartojimo					
Mirtys, susijusios su alkoholio vartojimu					
Ligos, susijusios su alkoholio vartojimu	E24.4, F10, G31.2, G62.1, G72.1, I42.6, K29.2, K70, K85.2, K86.0, Q86.0, R78.0, X45, X65, Y15	0 -74	•		Dauguma mirčių gali būti išvengtos tinkamomis visuomenės sveikatos intervencijomis (pvz. alkoholio kontrolės politika)
Kiti su alkoholio vartojimu susiję sutrikimai	K73, K74.0-K74.2, K74.6	0 -74	•		Dauguma mirčių gali būti išvengtos tinkamomis visuomenės sveikatos intervencijomis (pvz. alkoholio kontrolės politika)

**EKONOMINIO BENDRADARBIAVIMO IR PLĖTROS ORGANIZACIJOS BEI EUROPOS SĄJUNGOS
STATISTIKOS TARNYBOS JUNGTINIS IŠVENGIAMO MIRTINGUMO LIGŲ SĄRAŠAS TĘSINYS**

Mirties priežastys	TLK-10- AM	Amžius	Preveninėmis priemonėmis išvengiamos ligos	Pagydomos ligos	Ištraukimo pagrindimas
<i>Mirtys, susijusios su psichotropinių medžiagų vartojimu**</i>					
Sutrikimai vartojant psichoaktyvias medžiagas ir apsinuodijimai	F11-F16, F18-F19, X40- X44, X85, Y10-Y14	0 -74	•		Dauguma mirčių gali būti išvengtos tinkamomis visuomenės sveikatos intervencijomis (pvz. narkotikų kontrolės politika)
Tyčinis apsinuodijimas psichotropinėmis medžiagomis	X60-X64	0 -74	•		Dauguma mirčių gali būti išvengtos tinkamomis visuomenės sveikatos intervencijomis (pvz. narkotikų kontrolės politika)

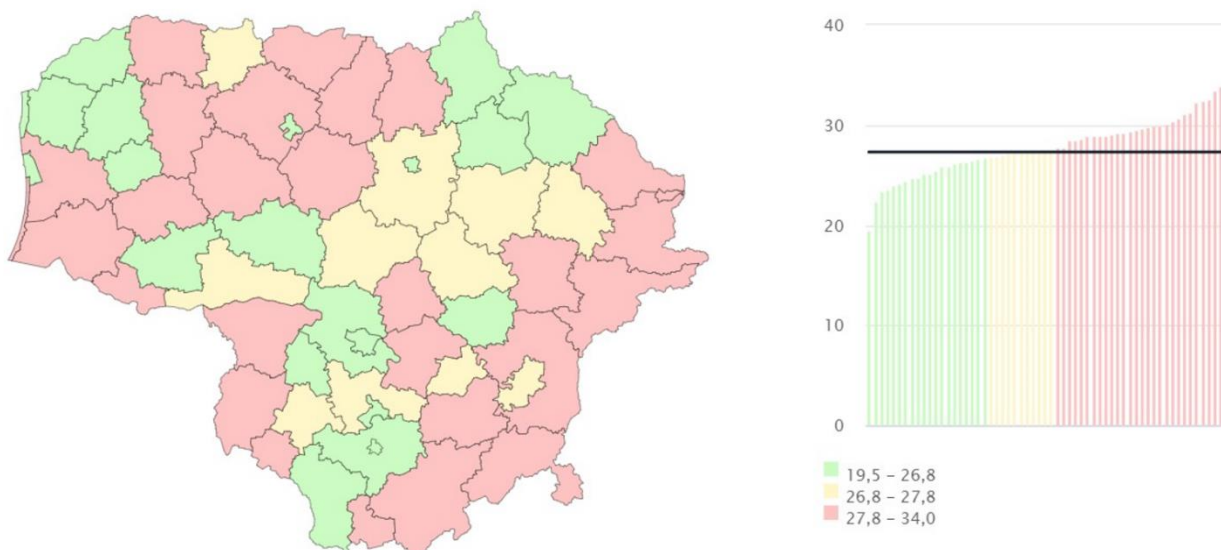
* Kai kurios iš šių būklių dažniausiai yra įgijamos, kai žmogus hospitalizuojamas ar naudojami sveikatos priežiūros paslaugomis, tačiau jos taip pat gali būti traktuojamos kaip išvengiamos prevencinėmis priemonėmis, nes su sveikatos priežiūra susijusių infekcijų ar sveikatos problemų skaičius gali būti sumažintas per geresnę prevenciją sveikatos priežiūros įstaigose.

** Su narkotikais susijusios mirtys apima legalius ir nelegalius narkotikus.

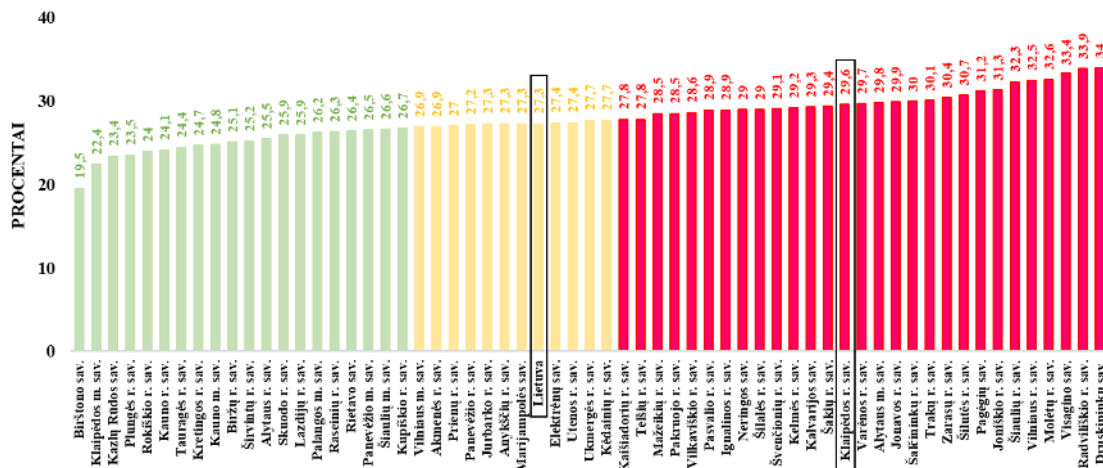
IŠVENGIAMO MIRTINGUMO ANALIZĖ

Klaipėdos rajono gyventojų išvengiamos mirtys 2021 m. sudarė 29,6 proc. visų Klaipėdos rajono gyventojų mirčių (217 išvengiamų mirčių), Lietuvoje – 27,3 proc. visų mirčių sudaro išvengiamos mirtys (13 035 išvengiamos mirtys). Klaipėdos rajonas pagal išvengiamo mirtingumo procentą pralenkia Lietuvos vidurkį.

20-yje savivaldybių išvengiamas mirtingumas sudaro nuo 19,5 proc. iki 26,8 proc. visų mirčių. Mažiausias išvengiamo mirtingumo procentas 2021 m. buvo Birštono savivaldybėje – išvengiamos mirtys sudaro penktadalį visų mirčių (19,5 proc.). 11-oje savivaldybių išvengiamas mirtingumas sudaro nuo 26,8 proc. iki 27,8 proc. visų mirčių. Daugelio savivaldybių t. y. 29 savivaldybių išvengiamas mirtingumas sudaro nuo 27,8 proc. iki 34 proc. visų mirčių, į šias ribas patenka Klaipėdos rajono savivaldybė. Didžiausias išvengiamo mirtingumo procentas 2021 m. buvo Radviliškio rajono savivaldybėje (33,9 proc.) ir Druskininkų savivaldybėje (34 proc.).

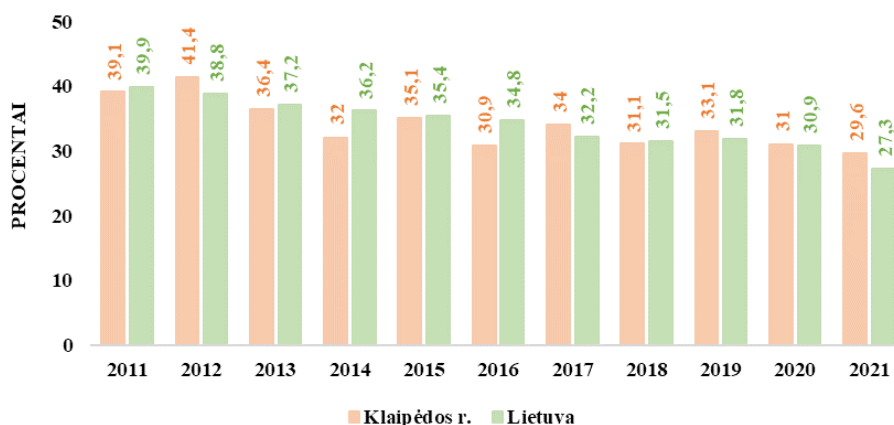

IŠVENGIAMAS MIRTINGUMAS (PROC.) 2021 METAIS PAGAL SAVIVALDYBES

Prieš dešimt metų, t. y. 2011 m., išvengiamos mirtys sudarė 39,1 proc. (235 išvengiamos mirtys) visų Klaipėdos rajono gyventojų mirčių, 2021 m. – 29,6 proc. (217 išvengiamų mirčių) visų mirčių. Išvengiamo mirtingumo procentas per dešimt metų sumažėjo, tačiau išlieka aukštas ir pralenkia Lietuvos vidurkį.

IŠVENGIAMAS MIRTINGUMAS (PROC.)

IŠVENGIAMOS MIRTYS

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Klaipėdos rajonas	235	247	222	182	195	177	196	182	205	209	217
Lietuva	16 357	15 904	15 459	14 588	14 807	14 287	12 916	12 461	12 174	13 452	13 035

Klaipėdos rajono išvengiamo mirtingumo rodiklio tendencija pastariesiems penkeriems metams yra nekintanti, o Lietuvos rodiklio tendencija – mažėjanti. Klaipėdos rajonas pagal rodiklį patenka tarp 25 proc. savivaldybių, kurių rodiklių reikšmės blogiausios.

Tendencija: ➔ Nekinta ⬆ Didėja ⬇ Mažėja ■ Geriau ■ Blogiau ■ Panašus

Rodiklis	Metai	Klaipėdos r. sav.			Lietuva		
		Tendencija	Kiekis	Reikšmė	Blogiausia	Sritis	Geriausia
Išvengiamas mirtingumas proc.	2021	➔	217	29,6	34,0	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc; position: relative;"><div style="position: absolute; left: 0; width: 25%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div><div style="position: absolute; left: 25%; width: 50%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div><div style="position: absolute; left: 75%; width: 25%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div><div style="position: absolute; left: 25%; top: 50%; width: 0; height: 0; border-left: 5px solid transparent; border-right: 5px solid transparent; border-bottom: 10px solid #ccc;"></div><div style="position: absolute; left: 25%; top: 50%; width: 0; height: 0; border-left: 5px solid transparent; border-right: 5px solid transparent; border-bottom: 10px solid #ccc;"></div></div>	19,5

Pastaba: sritis – savivaldybės rodiklio reikšmė lyginama su Lietuvos rodiklio reikšmės pasikliautinuoju intervalu ir jei savivaldybės reikšmė patenka į Lietuvos pasikliautinų intervalų ribą – spalvinama geltonai. Šviesiai pilka kairėje – 25 proc. savivaldybių, kurių rodiklių reikšmės blogiausios. Tamsiai pilka viduryje – 50 proc. savivaldybių, kurių rodiklių reikšmės patenka į Lietuvos rodiklio reikšmės pasikliautinąjį intervalą. Šviesiai pilka dešinėje – 25 proc. savivaldybių, kurių rodiklių reikšmės geriausios.

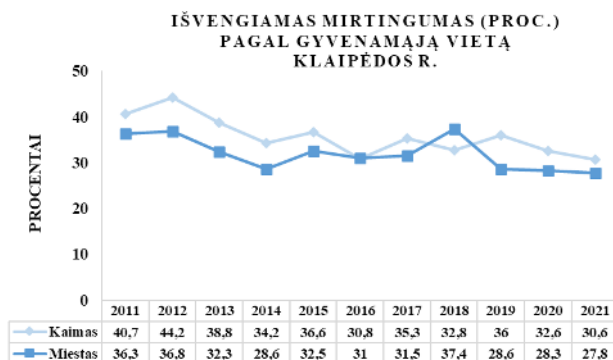
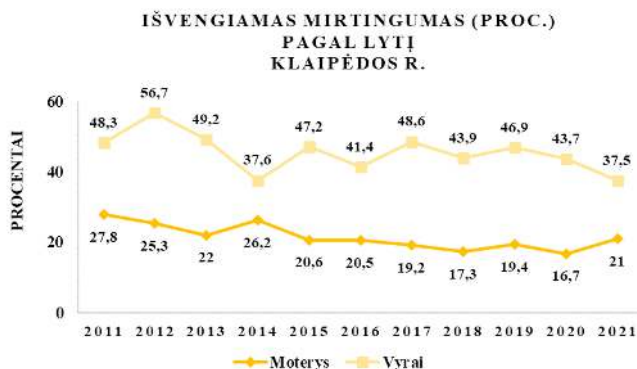
Klaipėdos rajono išvengiamo mirtingumo rodiklio tendencija tiek pagal lytį (vyrai/moterys), tiek pagal gyvenamąją vietą (kaimas/miestas) pastariesiems penkeriems metams yra nekintanti. Vyrų išvengiamas mirtingumas yra didesnis nei moterų, t. y. vyrai daugiau miršta nei moterys nuo išvengiamų mirčių¹. Pagal gyvenamąją vietą tiek miesto, tiek kaimo gyventojų išvengiamas mirtingumas žymiai nesiskiria².

2021 m. visų Klaipėdos rajono vyrų mirčių išvengiamas mirtingumas sudarė 37,5 proc. (143 išvengiamos mirtys), moterų visų mirčių – 21 proc. (74 išvengiamos mirtys). 2021 m. visų Klaipėdos rajono

¹ Klaipėdos rajono vyrų ir moterų pasiskirstymas panašus: 2022 m. pradžioje. – vyrai sudarė 48,8 proc., moterys – 51,2 proc. visų gyventojų.

² Klaipėdos rajono kaimo gyventojų daugiau nei miesto: 2022 m. pradžioje – kaimo gyventojai sudarė 72,6 proc., miesto gyventojai – 27,4 proc. visų gyventojų.

kaimo gyventojų mirčių išvengiamas mirtingumas sudarė 30,6 proc. (143 išvengiamos mirtys), miesto gyventojų visų mirčių – 27,8 proc. (74 išvengiamos mirtys).

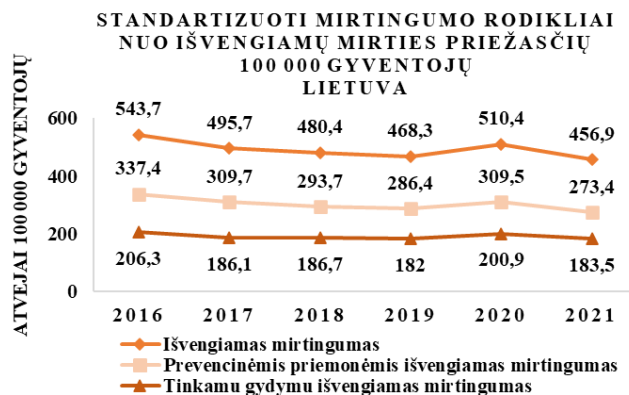
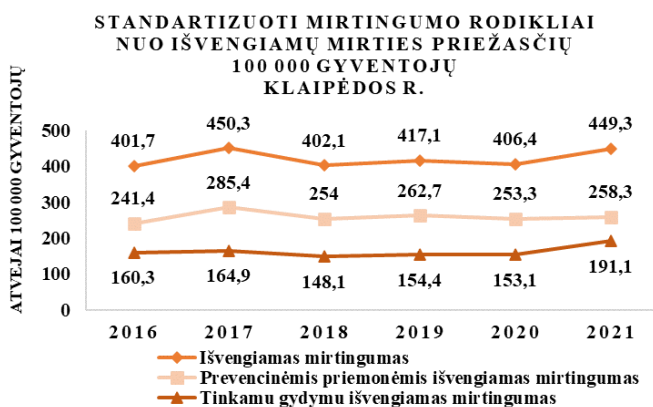
KLAIPĖDOS RAJONO GYVENTOJŲ IŠVENGIAMOS MIRTYS PAGAL LYTĮ IR GYVENAMĄJĄ VIETĄ

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rodiklio tendencija
Moterys	75	73	63	73	52	59	55	49	60	53	74	→
Vyrai	160	174	159	109	143	118	141	133	145	156	143	→
Kaimas	154	165	148	117	128	111	134	131	137	137	143	→
Miestas	81	82	74	65	67	66	62	51	68	72	74	→

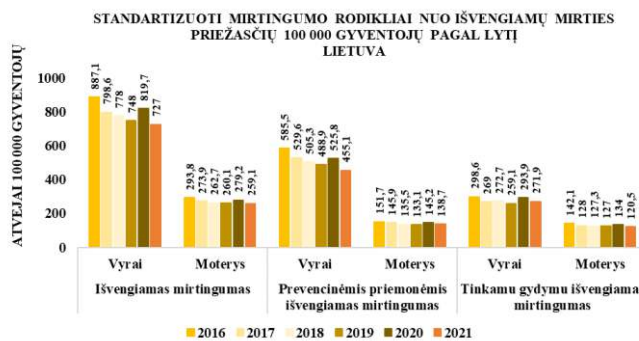
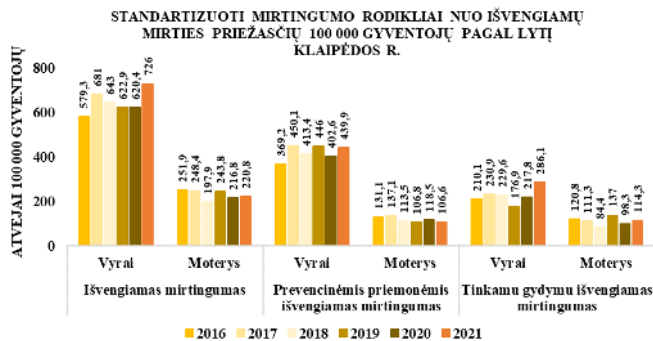
→ nekinta

Lietuvos gyventojų išvengiamas standartizuotas mirtingumas yra didesnis nei Klaipėdos r. gyventojų, išskyrus 2021 metus. 2021 m. Klaipėdos r. išvengiamas standartizuotas mirtingumas siekia 449,3 atvejus 100 000 gyventojų, Lietuvos rodiklis nesiskiria – 456,9 atvejus 100 000 gyventojų.

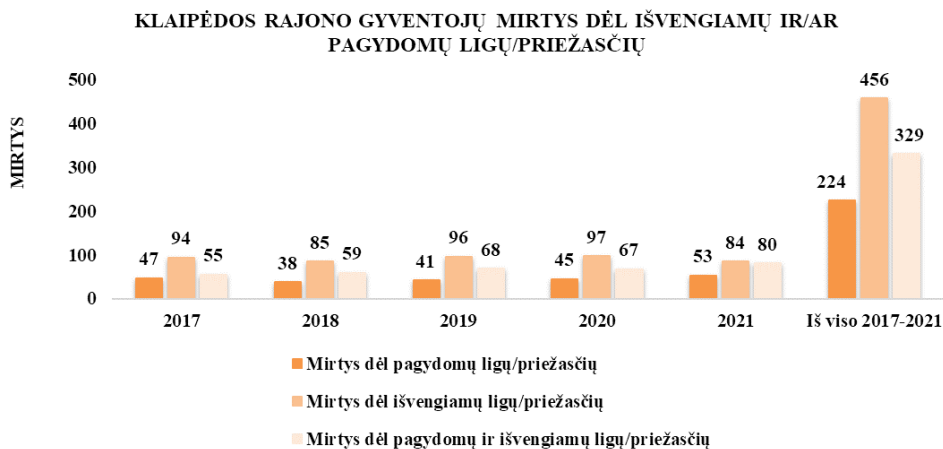
Tiek Klaipėdos rajone, tiek Lietuvoje, prevencinėmis priemonėmis išvengiamas standartizuotas mirtingumas yra didesnis nei tinkamu gydymu išvengiamas standartizuotas mirtingumas. Klaipėdos rajono gyventojų prevencinėmis priemonėmis išvengiamas standartizuotas mirtingumas nekinta. 2021 m., lyginant su 2020 m., Klaipėdos r. tinkamu gydymu išvengiamas standartizuotas mirtingumas padidėjo nuo 153,1 atvejo iki 191,1 atvejo 100 000 gyventojų.

Tiek Klaipėdos rajono, tiek Lietuvos vyrų standartizuoti mirtingumo rodikliai nuo išvengiamų mirties priežasčių (bendras, prevencinis, tinkamu gydymu) 100 000 vyrų yra didesni nei moterų 100 000 moterų³.

Daugiau gyventojų miršta dėl išvengiamų ligų/priežasčių nei nuo pagydomų ligų/priežasčių. 2021 m. 53 Klaipėdos rajono gyventojai mirė nuo pagydomų ligų/priežasčių, 84 gyventojai mirė nuo išvengiamų ligų/priežasčių ir 80 gyventojų mirė dėl pagydomų ir išvengiamų ligų/priežasčių.

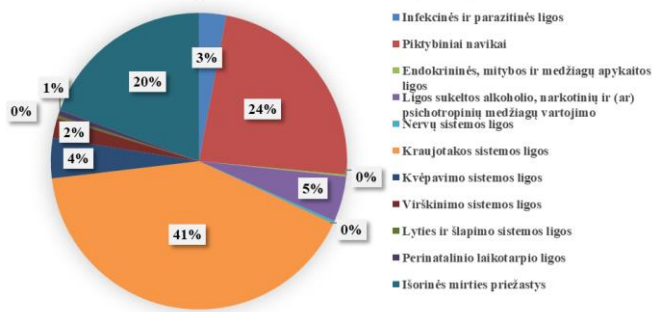

Analizuojant paskutinių penkerių metų laikotarpio išvengiamų mirčių duomenys, daugiausia Klaipėdos rajonų gyventojų miršta nuo kraujotakos sistemos ligų. Antroje vietoje išvengiamo mirčių statistikoje yra piktybiniai navikai, o trečioje vietoje – išorinės mirties priežastys. Mirtys nuo kraujotakos sistemos ligų ir piktybinių navikų yra išvengiamos prevencinėmis priemonėmis ir/ar tinkamu gydymu. Mirtys nuo išorinių priežasčių yra išvengiamos prevencinėmis priemonėmis (išskyrus Y60-Y69, Y83-Y84 kodus).

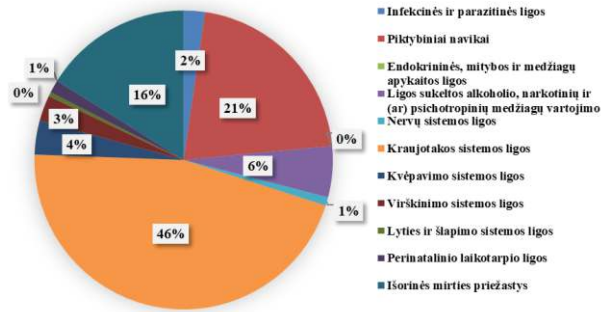
2021 m. 46 proc. visų išvengiamų mirčių sudarė mirtys nuo kraujotakos sistemos ligų (99 išvengiamos mirtys), mirtys nuo piktybinių navikų sudarė – 21 proc. (46 išvengiamos mirtys), mirtys nuo išorinių priežasčių sudarė 16 proc. visų išvengiamų mirčių (35 išvengiamos mirtys).

³ Klaipėdos rajono vyrų ir moterų pasiskirstymas panašus: 2022 m. pradžioje. – vyrai sudarė 48,8 proc., moterys – 51,2 proc. visų gyventojų.

KLAIPĖDOS RAJONO GYVENTOJŲ IŠVENGIAMOS MIRTYS PAGAL LIGŲ GRUPES 2017-2021 METAIS (PROC.)

KLAIPĖDOS RAJONO GYVENTOJŲ IŠVENGIAMOS MIRTYS PAGAL LIGŲ GRUPES 2021 METAIS (PROC.)

KLAIPĖDOS RAJONO GYVENTOJŲ IŠVENGIAMOS MIRTYS PAGAL MIRTIES PRIEŽASTIS

	2017	2018	2019	2020	2021	Iš viso 2017-2021
Infekcinės ir parazitinės ligos	9	10	2	4	5	30
Piktybiniai navikai	48	34	57	52	46	237
Endokrininės, mitybos ir medžiagų apykaitos ligos	0	0	0	2	0	2
Ligos sukeltos alkoholio, narkotinių ir (ar) psichotropinių medžiagų vartojimo	7	9	8	14	12	50
Nervų sistemos ligos	0	0	1	0	2	3
Kraujotakos sistemos ligos	74	75	85	83	99	416
Kvėpavimo sistemos ligos	13	9	8	6	8	44
Virškinimo sistemos ligos	3	3	5	5	6	22
Lyties ir šlapimo sistemos ligos	0	0	0	2	1	3
Perinatalinio laikotarpio ligos	0	0	2	1	3	6
Išorinės mirties priežastys	42	42	37	40	35	196
Iš viso	196	182	205	209	217	1009

Per paskutinius penkerius metus iš visų išvengiamų mirčių nuo kraujotakos sistemos ligų daugiausia mirė nuo išeminės širdies ir cerebrovaskulinės ligos. 2021 m. 61 Klaipėdos rajono gyventojas mirė nuo išeminės širdies ligos ir 26 gyventojai nuo cerebrovaskulinės ligos.

KLAIPĖDOS R. 0-74 M. GYVENTOJŲ IŠVENGIAMOS MIRTYS NUO KRAUJOTAKOS SISTEMOS LIGŲ

Mirties priežastys	TLK-10-AM	Metai					Iš viso 2017-2021
		2017	2018	2019	2020	2021	
Reumatinės ir kitos širdies vožtuvų ligos	I01-I09	0	0	0	0	0	0
Hipertenzinės ligos	I10-I15	4	1	8	6	7	26
Išeminės širdies ligos	I20-I25	42	46	52	51	61	252
Giliųjų venų trombozė su plaučių embolija	I26, I80.1-I80.3, I80.9, I82.9	1	0	3	2	2	8
Cerebrovaskulinės ligos	I60-I69	26	24	19	21	26	116
Aortos aneurizma ir atsisluoksniavimas	I71	1	4	3	3	3	14
Iš viso		74	75	85	83	99	416

Per paskutinius penkerius metus iš visų išvengiamų mirčių nuo piktybinių navikų daugiausia mirė nuo bronchų ir plaučių piktybinių navikų. Panašus pasiskirstymas išvengiamų mirčių yra nuo skrandžio ir lūpos, burnos ertmės ir ryklės piktybinių navikų.

2021 m. daugiausia gyventojų mirė nuo lūpos, burnos ertmės ir ryklės piktybinių navikų (10 mirčių), bronchų ir plaučių piktybinių navikų (10 mirčių), krūties piktybinių navikų (8 mirtys).

KLAIPĖDOS R. GYVENTOJŲ IŠVENGIAMOS MIRTYS NUO PIKTYBINIŲ NAVIKŲ

Mirties priežastys	TLK-10-AM	Amžius	Metai					Iš viso 2017-2021
			2017	2018	2019	2020	2021	
Lūpos, burnos ertmės ir ryklės	C00-C14	0-74	4	7	4	7	10	32
Stemplės	C15	0-74	4	0	7	6	2	19
Skrandžio	C16	0-74	16	4	4	9	3	36
Storosios, tiesiosios, riestinės žarnų, išangės ir išangės kanalo	C18-C21	0-74	4	5	4	5	5	23
Kepenų	C22	0-74	2	3	5	1	2	13
Trachėjos, bronchų ir plaučių	C33-C34	0-74	14	12	21	14	10	71
Odos melanoma	C43	0-74	0	0	1	1	2	4
Mezotelioma	C45	0-74	0	0	0	0	2	2
Krūties	C50	0-74	3	1	9	5	8	26
Gimdos kaklelio	C53	0-74	0	2	1	2	1	6
Šlapimo pūslės	C67	0-74	1	0	1	2	1	5
Skydliaukės	C73	0-74	0	0	0	0	0	0
Hodžkino limfoma	C81	0-75	0	0	0	0	0	0
Leukemija	C91, C92.0	0-44	0	0	0	0	0	0
Gerybiniai navikai	D10-D36	0-74	0	0	0	0	0	0
Iš viso			48	34	57	52	46	237

Per paskutinius penkerius metus iš visų išvengiamų mirčių nuo išorinių mirties priežasčių daugiausia mirė nuo nelaimingų atsitikimų ir savižudybių, įvykių, kai ketinimai nepatikslinti. 2021 m. 19 Klaipėdos rajonų gyventojų mirė nuo nelaimingų atsitikimų ir 11 gyventojų mirė nuo savižudybių, įvykių, kai ketinimai nepatikslinti, iš jų 9 mirtys buvo dėl tyčinių susižalojimų (savižudybės).

KLAIPĖDOS R. GYVENTOJŲ IŠVENGIAMOS MIRTYS NUO IŠORINIŲ MIRTIES PRIEŽASČIŲ (VISI GYVENTOJAI)

Mirties priežastys	TLK-10-AM	Metai					Iš viso 2017-2021
		2017	2018	2019	2020	2021	
Transporto traumos	V00-V99	4	6	4	4	3	21
Nelaimingi atsitikimai	W00-X59	22	15	15	18	19	89
Savižudybės, įvykis, kai ketinimas nepatikslintas	X60-X84, Y10-Y34	14	19	18	16	11	78
Pasikėsiniimai (nužudymai)	X85-Y09	1	1	0	1	1	4
Nelaimingi atsitikimai teikiant chirurginę ar medicininę pagalbą, nenormalios reakcijos ar vėliau įvykusios komplikacijos	Y60-Y69, Y83-Y84	1	1	0	1	1	4
Iš viso		42	42	37	40	35	196

ŠALTINIAI

1. Petrauskaitė I., Želvienė A. (2019). Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitų rašymo metodinės rekomendacijos. Vilnius: Higienos institutas. Prieiga per internetą: https://www.hi.lt/uploads/pdf/leidiniai/Rekomendacijos/Savivaldybiu_ataskaitu_rasymas.pdf
2. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos bei Europos Sąjungos statistikos tarnybos jungtinis išvengiamo mirtingumo ligų sąrašas. Prieiga per internetą: https://www.hi.lt/uploads/pdf/padaliniai/MPR/2021/EBPO_Eurostato_jungt_sarasas_Pastaba.pdf
3. Definition of avoidable mortality. Office for national Statistics.
4. Klaipėdos rajono strateginis plėtros planas iki 2030 m., patvirtintas Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos 2021 m. gegužės 27 d. sprendimu Nr. T11-170.
5. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2022 m. sausio 11 d. pranešimas „2022–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programa“.
6. Mirties priežastys 2021. (2022). Higienos instituto Sveikatos informacijos centras: Vilnius. Prieiga per internetą: https://www.hi.lt/uploads/pdf/leidiniai/Statistikos/Mirties_priezastys/2021_m_mirties_priezastys_galutiniai_duomenys.pdf
7. State of Health in the EU Lietuva. 2021 m. sveikatos būklės šalyje apžvalga. Prieiga per internetą: https://health.ec.europa.eu/system/files/2021-12/2021_chp_lt_lithuanian.pdf
8. Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema. Prieiga per internetą: <https://sveikstat.hi.lt/default.aspx?lang=lit>
9. 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 66.

1 priedas

KLAIPĖDOS R. GYVENTOJŲ MIRTYS PAGAL PAGYDOMAS IR IŠVENGIAMAS LIGAS/PRIEŽASTIS 2021 METAIS

Mirties priežastys	TLK-10-AM	Amžius	Pagydomos ligos/priežastys	Išvengiamos ligos/priežastys	Mirtys dėl pagydomų ligų/priežasčių	Mirtys dėl išvengiamų ligų/priežasčių	Mirtys dėl pagydomų ir išvengiamų ligų/priežasčių	Iš viso
Infekcinės ir parazitinės ligos								5
Tuberkuliozė (su padariniais)	A15-A19, B90	0-74	•	•			1	
Tam tikros bakterinės ir pirmuonių sukeltos infekcijos	A38-A41, A46, A48.1, B50-B54, G00, G03, J02, L03	0-74	•		3			
Hepatitis C	B17.1, B18.2	0-74	•	•			0	
ŽIV/AIDS	B20-B24	Visi	•	•			1	
Piktybiniai navikai								46
Lūpos, burnos ertmės ir ryklės	C00-C14	0-74		•		10		
Stemplės	C15	0-74		•		2		
Skrandžio	C16	0-74		•		3		
Storosios, tiesiosios, riestinės žarnų, išangės ir išangės kanalo	C18-C21	0-74	•	•			5	
Kepenų	C22	0-74		•		2		
Trachėjos, bronchų ir plaučių	C33-C34	0-74		•		10		
Odos melanoma	C43	0-74	•	•			2	
Mezotelioma	C45	0-74		•		2		
Krūties	C50	0-74	•	•			8	
Gimdos kaklelio	C53	0-74	•	•			1	
Šlapimo pūslės	C67	0-74	•		1			
Skydliaukės	C73	0-74	•		0			
Hodžkino limfoma	C81	0-75	•		0			
Leukemija	C91, C92.0	0-44	•		0			
Gerybiniai navikai	D10-D36	0-74	•		0			
Endokrininės, mitybos ir medžiagų apykaitos ligos								0
Cukrinis diabetas	E10-E14	0-49	•	•			0	
Ligos sukeltos alkoholio, narkotinių ir (ar) psichotropinių medžiagų vartojimo								12
Ligos, susijusios su alkoholio vartojimu (išskyrus išorines priežastis)	F10, G31.2, G62.1, I42.6, K29.2, K70, K73, K74 (išskyrus K74.3-K74.5), K86.0	0-74		•		12		
Sutrikimai vartojant kitas psichoaktyviasias medžiagas	F11-F16, F18-F19	0-74		•		0		
Nervų sistemos ligos								2
Epilepsija ir epilepsinė būklė	G40-G41	0-74	•		2			
Kraujotakos sistemos ligos								99
Reumatinės ir kitos širdies vožtuvų ligos	I01-I09	0-74	•		0			
Hipertenzinės ligos	I10-I15	0-74	•		7			
Išeminės širdies ligos	I20-I25	0-74	•	•			61	
Gilųjų venų trombozė su plaučių embolija	I26, I80.1-I80.3, I80.9, I82.9	0-74		•		2		
Cerebrovaskulinės ligos	I60-I69	0-74	•		26			
Aortos aneurizma ir atsiskuksniavimas	I71	0-74		•		3		
Kvėpavimo sistemos ligos								8
Gripas (įskaitant kiaulių gripą)	J09-J11	0-74	•	•			0	
Pneumonija	J12-J18	0-74	•		2			
Lėtinės obstrukcinės plaučių ligos	J40-J44	0-74	•	•		4		
Astma	J45-J46	0-74	•		2			
Virškinimo sistemos ligos								6
Skrandžio, dvylikapirštės žarnos ir gastrojejuninės opos	K25-K28	0-74	•		1			
Kirmėlinės ataugos ligos, išvaržos, tulžies pūslės ir tulžies latakų ligos, ūminis pankreatitas, lėtinis pankreatitas ir kitos kasos ligos	K35-K38, K40-K46, K80-K83, K85, K86.1-K86.9, K91.5	0-74	•		5			
Lyties ir šlapimo sistemos ligos								1
Glomerulų ligos, inkstų nepakankamumas, inkstų atrofija ir sklerozė	N00-N07, N17-N19, N25-N27	0-74	•		0			
Obstrukcinė uropatija, inkstų ir šlapimo takų akmenligė, priešinės liaukos hiperplazija	N13, N20-N21, N35, N40, N99.1	0-74	•		1			
Perinatalinio laikotarpio ligos								3
Perinatalinio laikotarpio komplikacijos, naujagimio stabilgė	P00-P96, A33	Visi	•		1			
Įgimtos formavimosi ydos, deformacijos ir chromosomų anomalijos	Q00-Q99	0-74	•		2			
Išorinės mirties priežastys								35
Transporto traumas	V00-V99	Visi		•		3		
Nelaimingi atsitikimai	W00-X59	Visi		•		19		
Savižudybės, įvykis, kai ketinimas nepatiksintas	X60-X84, Y10-Y34	Visi		•		11		
Pasikėsiniai (nužudymai)	X85-Y09	Visi		•		1		
Nelaimingi atsitikimai teikiant chirurginę ar medicininę pagalbą, nenormalios reakcijos ar vėliau įvykusios komplikacijos	Y60-Y69, Y83-Y84	Visi	•	•			1	
Iš viso					53	84	80	217

KLAIPĖDOS R. GYVENTOJŲ MIRTYS PAGAL PAGYDOMAS IR IŠVENGIAMAS LIGAS/PRIEŽASTIS 2020 METAIS

Mirties priežastys	TLK-10-AM	Amžius	Pagydomos ligos/priežastys	Išvengiamos ligos/priežastys	Mirtys dėl pagydomų ligų/priežasčių	Mirtys dėl išvengiamų ligų/priežasčių	Mirtys dėl pagydomų ir išvengiamų ligų/priežasčių	Iš viso
Infekcinės ir parazitinės ligos								4
Tuberkuliozė (su padariniais)	A15-A19, B90	0-74	•	•			0	
Tam tikros bakterinės ir pirmuonių sukeltos infekcijos	A38-A41, A46, A48.1, B50-B54, G00, G03, J02, L03	0-74	•		4			
Hepatitis C	B17.1, B18.2	0-74	•	•			0	
ŽIV/AIDS	B20-B24	Visi	•	•			0	
Piktybiniai navikai								52
Lūpos, burnos ertmės ir ryklės	C00-C14	0-74		•		7		
Stemplės	C15	0-74		•		6		
Skrandžio	C16	0-74		•		9		
Storosios, tiesiosios, riestinės žarnų, išangės ir išangės kanalo	C18-C21	0-74	•	•			5	
Kepenų	C22	0-74		•		1		
Trachėjos, bronchų ir plaučių	C33-C34	0-74		•		14		
Odos melanoma	C43	0-74	•	•			1	
Mezotelioma	C45	0-74		•		0		
Krūtys	C50	0-74	•	•			5	
Gimdos kaklelio	C53	0-74	•	•			2	
Šlapimo pūslės	C67	0-74	•		2			
Skydliaukės	C73	0-74	•		0			
Hodžkino limfoma	C81	0-75	•		0			
Leukemija	C91, C92.0	0-44	•		0			
Gerybiniai navikai	D10-D36	0-74	•		0			
Endokrininės, mitybos ir medžiagų apykaitos ligos								2
Cukrinis diabetas	E10-E14	0-49	•	•			2	
Ligos sukeltos alkoholio, narkotinių ir (ar) psichotropinių medžiagų vartojimo								14
Ligos, susijusios su alkoholio vartojimu (išskyrus išorines priežastis)	F10, G31.2, G62.1, I42.6, K29.2, K70, K73, K74 (išskyrus K74.3-K74.5), K86.0	0-74		•		14		
Sutrikimai vartojant kitas psichoaktyviasias medžiagas	F11-F16, F18-F19	0-74		•		0		
Nervų sistemos ligos								0
Epilepsija ir epilepsinė būklė	G40-G41	0-74	•		0			
Kraujotakos sistemos ligos								83
Reumatinės ir kitos širdies vožtuvų ligos	I01-I09	0-74	•		0			
Hipertenzinės ligos	I10-I15	0-74	•		6			
Išeminės širdies ligos	I20-I25	0-74	•				51	
Gilųjų venų trombozė su plaučių embolija	I26, I80.1-I80.3, I80.9, I82.9	0-74		•		2		
Cerebrovaskulinės ligos	I60-I69	0-74	•		21			
Aortos aneurizma ir atsiluoksniajimas	I71	0-74		•		3		
Kvėpavimo sistemos ligos								6
Gripas (įskaitant kiaulių gripą)	J09-J11	0-74	•	•			0	
Pneumonija	J12-J18	0-74	•		4			
Lėtinės obstrukcinės plaučių ligos	J40-J44	0-74		•		2		
Astma	J45-J46	0-74	•		0			
Virškinimo sistemos ligos								5
Skrandžio, dvylikapirštės žarnos ir gastrojejuninės opos	K25-K28	0-74	•		1			
Kirmėlinės ataugos ligos, išvaržos, tulžies pūslės ir tulžies latakų ligos, ūminis pankreatitas, lėtinis pankreatitas ir kitos kasos ligos	K35-K38, K40-K46, K80-K83, K85, K86.1-K86.9, K91.5	0-74	•		4			
Lyties ir šlapimo sistemos ligos								2
Glomerulų ligos, inkstų nepakankamumas, inkstų atrofija ir sklerozė	N00-N07, N17-N19, N25-N27	0-74	•		2			
Obstrukcinė uropatija, inkstų ir šlapimo takų akmenligė, priešinės liaukos hiperplazija	N13, N20-N21, N35, N40, N99.1	0-74	•		0			
Perinatalinio laikotarpio ligos								1
Perinatalinio laikotarpio komplikacijos, naujagimio stabilgė	P00-P96, A33	Visi	•		0			
Igimtos formavimosi ydos, deformacijos ir chromosomų anomalijos	Q00-Q99	0-74	•		1			
Išorinės mirties priežastys								40
Transporto traumos	V00-V99	Visi		•		4		
Nelaimingi atsitikimai	W00-X59	Visi		•		18		
Savižudybės, įvykis, kai ketinimas nepatiksintas	X60-X84, Y10-Y34	Visi		•		16		
Pasikėsiniai (nužudymai)	X85-Y09	Visi		•		1		
Nelaimingi atsitikimai teikiant chirurginę ar medicininę pagalbą, nenormalios reakcijos ar vėliau įvykusios komplikacijos	Y60-Y69, Y83-Y84	Visi	•	•			1	
Iš viso					45	97	67	209

KLAIPĖDOS R. GYVENTOJŲ MIRTYS PAGAL PAGYDOMAS IR IŠVENGIAMAS LIGAS/PRIEŽASTIS 2019 METAIS

Mirties priežastys	TLK-10-AM	Amžius	Pagydomos ligos/priežastys	Išvenigiamos ligos/priežastys	Mirtys dėl pagydomų ligų/priežasčių	Mirtys dėl išvenigiamų ligų/priežasčių	Mirtys dėl pagydomų ir išvenigiamų ligų/priežasčių	Iš viso	
Infekcinės ir parazitinės ligos									
Tuberkuliozė (su padariniais)	A15-A19, B90	0-74	•	•			0	2	
Tam tikros bakterinės ir pirmuonių sukeltos infekcijos	A38-A41, A46, A48.1, B50-B54, G00, G03, J02, L03	0-74	•		2				
Hepatitis C	B17.1, B18.2	0-74	•	•			0		
ŽIV/AIDS	B20-B24	Visi	•	•			0		
Piktybiniai navikai									
Lūpos, burnos ertmės ir ryklės	C00-C14	0-74		•		4		57	
Stemplės	C15	0-74		•		7			
Skrandžio	C16	0-74		•		4			
Storosios, tiesiosios, riestinės žarnų, išangės ir išangės kanalo	C18-C21	0-74	•	•			4		
Kepenų	C22	0-74		•		5			
Trachėjos, bronchų ir plaučių	C33-C34	0-74		•		21			
Odos melanoma	C43	0-74	•	•			1		
Mezotelioma	C45	0-74		•		0			
Krūtis	C50	0-74	•	•			9		
Gimdos kaklelio	C53	0-74	•	•			1		
Šlapimo pūslės	C67	0-74	•		1				
Skydliaukės	C73	0-74	•	•	0				
Hodžkino limfoma	C81	0-75	•	•	0				
Leukemija	C91, C92.0	0-44	•	•	0				
Gerybiniai navikai	D10-D36	0-74	•	•	0				
Endokrininės, mitybos ir medžiagų apykaitos ligos									
Cukrinis diabetas	E10-E14	0-49	•	•			0		0
Ligos sukeltos alkoholio, narkotinių ir (ar) psichotropinių medžiagų vartojimo									
Ligos, susijusios su alkoholio vartojimu (išskyrus išorines priežastis)	F10, G31.2, G62.1, I42.6, K29.2, K70, K73, K74 (išskyrus K74.3-K74.5), K86.0	0-74		•		8		8	
Sutrikimai vartojant kitas psichoaktyviasias medžiagas	F11-F16, F18-F19	0-74		•		0			
Nerų sistemos ligos									
Epilepsija ir epilepsinė būklė	G40-G41	0-74	•		1			1	
Kraujotakos sistemos ligos									
Reumatinės ir kitos širdies vožtuvų ligos	I01-I09	0-74	•		0			85	
Hipertenzinės ligos	I10-I15	0-74	•		8				
Išeminės širdies ligos	I20-I25	0-74	•				52		
Giliųjų venų trombozė su plaučių embolija	I26, I80.1-I80.3, I80.9, I82.9	0-74		•		3			
Cerebrovaskulinės ligos	I60-I69	0-74	•		19				
Aortos aneurizma ir atsiluoksnijavimas	I71	0-74		•		3			
Kvėpavimo sistemos ligos									
Gripas (įskaitant kiaulių gripą)	J09-J11	0-74	•	•			1	8	
Pneumonija	J12-J18	0-74	•	•	3				
Lėtinės obstrukcinės plaučių ligos	J40-J44	0-74	•	•		4			
Astma	J45-J46	0-74	•	•	0				
Virškinimo sistemos ligos									
Skrandžio, dvylikapirštės žarnos ir gastrojejuninės opos	K25-K28	0-74	•		3			5	
Kirmėlinės ataugos ligos, išvaržos, tulžies pūslės ir tulžies latakų ligos, ūminis pankreatitas, lėtinis pankreatitas ir kitos kasos ligos	K35-K38, K40-K46, K80-K83, K85, K86.1-K86.9, K91.5	0-74	•		2				
Lyties ir šlapimo sistemos ligos									
Glomerulų ligos, inkstų nepakankamumas, inkstų atrofija ir sklerozė	N00-N07, N17-N19, N25-N27	0-74	•		0			0	
Obstrukcinė uropatija, inkstų ir šlapimo takų akmenligė, priešinės liaukos hiperplazija	N13, N20-N21, N35, N40, N99.1	0-74	•		0				
Perinatalinio laikotarpio ligos									
Perinatalinio laikotarpio komplikacijos, naujagimio stabilgė	P00-P96, A33	Visi	•		1			2	
Igimtos formavimosi ydos, deformacijos ir chromosomų anomalijos	Q00-Q99	0-74	•		1				
Išorinės mirties priežastys									
Transporto traumos	V00-V99	Visi		•		4		37	
Nelaimingi atsitikimai	W00-X59	Visi		•		15			
Savižudybės, įvykis, kai ketinimas nepatiksintas	X60-X84, Y10-Y34	Visi		•		18			
Pasikėsiniimai (nužudymai)	X85-Y09	Visi		•		0			
Nelaimingi atsitikimai teikiant chirurginę ar medicininę pagalbą, nenormalios reakcijos ar vėliau įvykusios komplikacijos	Y60-Y69, Y83-Y84	Visi	•	•			0		
Iš viso					41	96	68	205	

KLAIPĖDOS R. GYVENTOJŲ MIRTYS PAGAL PAGYDOMAS IR IŠVENGIAMAS LIGAS/PRIEŽASTIS 2018 METAIS

Mirties priežastys	TLK-10-AM	Amžius	Pagydomos ligos/priežastys	Išvenigiamos ligos/priežastys	Mirtys dėl pagydomų ligų/priežasčių	Mirtys dėl išvenigiamų ligų/priežasčių	Mirtys dėl pagydomų ir išvenigiamų ligų/priežasčių	Iš viso
Infekcinės ir parazitinės ligos								10
Tuberkuliozė (su padariniais)	A15-A19, B90	0-74	•	•			1	
Tam tikros bakterinės ir pirmuonių sukeltos infekcijos	A38-A41, A46, A48.1, B50-B54, G00, G03, J02, L03	0-74	•		6			
Hepatitis C	B17.1, B18.2	0-74	•	•			1	
ŽIV/AIDS	B20-B24	Visi	•	•			2	
Piktybiniai navikai								34
Lūpos, burnos ertmės ir ryklės	C00-C14	0-74		•		7		
Stemplės	C15	0-74		•		0		
Skrandžio	C16	0-74		•		4		
Storosios, tiesiosios, riestinės žarnų, išangės ir išangės kanalo	C18-C21	0-74	•	•			5	
Kepenų	C22	0-74		•		3		
Trachėjos, bronchų ir plaučių	C33-C34	0-74		•		12		
Odos melanoma	C43	0-74	•	•			0	
Mezotelioma	C45	0-74		•		0		
Krūties	C50	0-74	•	•			1	
Gimdos kaklelio	C53	0-74	•	•			2	
Šlapimo pūslės	C67	0-74	•	•	0			
Skyd liaukės	C73	0-74	•	•	0			
Hodžkino limfoma	C81	0-75	•	•	0			
Leukemija	C91, C92.0	0-44	•	•	0			
Gerybiniai navikai	D10-D36	0-74	•	•	0			
Endokrininės, mitybos ir medžiagų apykaitos ligos								0
Cukrinis diabetas	E10-E14	0-49	•	•			0	
Ligos sukeltos alkoholio, narkotinių ir (ar) psichotropinių medžiagų vartojimo								9
Ligos, susijusios su alkoholio vartojimu (išskyrus išorines priežastis)	F10, G31.2, G62.1, I42.6, K29.2, K70, K73, K74 (išskyrus K74.3-K74.5), K86.0	0-74		•		9		
Sutrikimai vartojant kitas psichoaktyviąsias medžiagas	F11-F16, F18-F19	0-74		•		0		
Nervų sistemos ligos								0
Epilepsija ir epilepsinė būklė	G40-G41	0-74	•	•	0			
Kraujotakos sistemos ligos								75
Reumatinės ir kitos širdies vožtuvų ligos	I01-I09	0-74	•	•	0			
Hipertenzinės ligos	I10-I15	0-74	•	•	1			
Išeminės širdies ligos	I20-I25	0-74	•	•			46	
Giliųjų venų trombozė su plaučių embolija	I26, I80.1-I80.3, I80.9, I82.9	0-74		•		0		
Cerebrovaskulinės ligos	I60-I69	0-74	•	•	24			
Aortos aneurizma ir atsiluoksnnavimas	I71	0-74		•		4		
Kvėpavimo sistemos ligos								9
Gripas (įskaitant kiaulių gripą)	J09-J11	0-74	•	•			0	
Pneumonija	J12-J18	0-74	•	•	4			
Lėtinės obstrukcinės plaučių ligos	J40-J44	0-74	•	•		5		
Astma	J45-J46	0-74	•	•	0			
Virškinimo sistemos ligos								3
Skrandžio, dvylikapirštės žarnos ir gastrojejuninės opos	K25-K28	0-74	•	•	1			
Kirmėlinės ataugos ligos, išvaržos, tulžies pūslės ir tulžies latakų ligos, ūminis pankreatitas, lėtinis pankreatitas ir kitos kasos ligos	K35-K38, K40-K46, K80-K83, K85, K86.1-K86.9, K91.5	0-74	•	•	2			
Lyties ir šlapimo sistemos ligos								0
Glomerulų ligos, inkstų nepakankamumas, inkstų atrofija ir sklerozė	N00-N07, N17-N19, N25-N27	0-74	•	•	0			
Obstrukcinė uropatija, inkstų ir šlapimo takų akmenligė, priešinės liaukos hiperplazija	N13, N20-N21, N35, N40, N99.1	0-74	•	•	0			
Perinatalinio laikotarpio ligos								0
Perinatalinio laikotarpio komplikacijos, naujagimio stabilgė	P00-P96, A33	Visi	•	•	0			
Igimtos formavimosi ydos, deformacijos ir chromosomų anomalijos	Q00-Q99	0-74	•	•	0			
Išorinės mirties priežastys								42
Transporto traumos	V00-V99	Visi		•		6		
Nelaimingi atsitikimai	W00-X59	Visi		•		15		
Savižudybės, įvykis, kai ketinimas nepatikslingas	X60-X84, Y10-Y34	Visi		•		19		
Pasikėsiniimai (nužudymai)	X85-Y09	Visi		•		1		
Nelaimingi atsitikimai teikiant chirurginę ar medicininę pagalbą, nenormalios reakcijos ar vėliau įvykusios komplikacijos	Y60-Y69, Y83-Y84	Visi	•	•			1	
Iš viso					38	85	59	182

KLAIPĖDOS R. GYVENTOJŲ MIRTYS PAGAL PAGYDOMAS IR IŠVENGIAMAS LIGAS/PRIEŽASTIS 2017 METAIS

Mirties priežastys	TLK-10-AM	Amžius	Pagydomos ligos/priežastys	Išvenkiamos ligos/priežastys	Mirtys dėl pagydomų ligų/priežasčių	Mirtys dėl išvenkiamų ligų/priežasčių	Mirtys dėl pagydomų ir išvenkiamų ligų/priežasčių	Iš viso
Infekcinės ir parazitinės ligos								9
Tuberkuliozė (su padariniais)	A15-A19, B90	0-74	•	•			3	
Tam tikros bakterinės ir pirmuonių sukeltos infekcijos	A38-A41, A46, A48.1, B50-B54, G00, G03, J02, L03	0-74	•		4			
Hepatitis C	B17.1, B18.2	0-74	•	•			0	
ŽIV/AIDS	B20-B24	Visi	•	•			2	
Piktybiniai navikai								48
Lūpos, burnos ertmės ir ryklės	C00-C14	0-74		•		4		
Stemplės	C15	0-74		•		4		
Skrandžio	C16	0-74		•		16		
Storosios, tiesiosios, riestinės žarnų, išangės ir išangės kanalo	C18-C21	0-74	•	•			4	
Kepenų	C22	0-74		•		2		
Trachėjos, bronchų ir plaučių	C33-C34	0-74		•		14		
Odos melanoma	C43	0-74	•	•			0	
Mezotelioma	C45	0-74		•		0		
Krūties	C50	0-74	•	•			3	
Gimdos kaklelio	C53	0-74	•	•			0	
Šlapimo pūslės	C67	0-74		•	1			
Skydliaukės	C73	0-74		•	0			
Hodžkino limfoma	C81	0-75		•	0			
Leukemija	C91, C92.0	0-44		•	0			
Gerybiniai navikai	D10-D36	0-74		•	0			
Endokrininės, mitybos ir medžiagų apykaitos ligos								0
Cukrinis diabetas	E10-E14	0-49	•				0	
Ligos sukeltos alkoholio, narkotinių ir (ar) psichotropinių medžiagų vartojimo								7
Ligos, susijusios su alkoholio vartojimu (išskyrus išorines priežastis)	F10, G31.2, G62.1, I42.6, K29.2, K70, K73, K74 (išskyrus K74.3-K74.5), K86.0	0-74		•		7		
Sutrikimai vartojant kitas psichoaktyvias medžiagas	F11-F16, F18-F19	0-74		•		0		
Nervų sistemos ligos								0
Epilepsija ir epilepsinė būklė	G40-G41	0-74	•		0			
Kraujotakos sistemos ligos								74
Reumatinės ir kitos širdies vožtuvų ligos	I01-I09	0-74	•		0			
Hipertenzinės ligos	I10-I15	0-74	•		4			
Išeminės širdies ligos	I20-I25	0-74	•	•			42	
Giliųjų venų trombozė su plaučių embolija	I26, I80.1-I80.3, I80.9, I82.9	0-74		•		1		
Cerebrovaskulinės ligos	I60-I69	0-74	•		26			
Aortos aneurizma ir atsiluoksnivimas	I71	0-74		•		1		
Kvėpavimo sistemos ligos								13
Gripas (įskaitant kiaulių gripą)	J09-J11	0-74	•	•			0	
Pneumonija	J12-J18	0-74	•		8			
Lėtinės obstrukcinės plaučių ligos	J40-J44	0-74		•		4		
Astma	J45-J46	0-74	•		1			
Virškinimo sistemos ligos								3
Skrandžio, dvylikapirštės žarnos ir gastrojejuninės opos	K25-K28	0-74	•		2			
Kirmėlinės ataugos ligos, išvaržos, tulžies pūslės ir tulžies latakų ligos, ūminis pankreatitas, lėtinis pankreatitas ir kitos kasos ligos	K35-K38, K40-K46, K80-K83, K85, K86.1-K86.9, K91.5	0-74	•		1			
Lyties ir šlapimo sistemos ligos								0
Glomerulų ligos, inkstų nepakankamumas, inkstų atrofija ir sklerozė	N00-N07, N17-N19, N25-N27	0-74	•		0			
Obstrukcinė uropatija, inkstų ir šlapimo takų akmenligė, priešinės liaukos hiperplazija	N13, N20-N21, N35, N40, N99.1	0-74	•		0			
Perinatalinio laikotarpio ligos								0
Perinatalinio laikotarpio komplikacijos, naujagimio stabilgė	P00-P96, A33	Visi	•		0			
Igimtos formavimosi ydos, deformacijos ir chromosomų anomalijos	Q00-Q99	0-74	•		0			
Išorinės mirties priežastys								42
Transporto traumos	V00-V99	Visi		•		4		
Nelaimingi atsitikimai	W00-X59	Visi		•		22		
Savižudybės, įvykis, kai ketinimas nepatikslingas	X60-X84, Y10-Y34	Visi		•		14		
Pasikėsinimai (nužudymai)	X85-Y09	Visi		•		1		
Nelaimingi atsitikimai teikiant chirurginę ar medicininę pagalbą, nenormalios reakcijos ar vėliau įvykusios komplikacijos	Y60-Y69, Y83-Y84	Visi	•	•			1	
Iš viso					47	94	55	196